

araştırma yapan, doktora tezi hazırlayan yabancı öğrencilerden, her dönemde bize başvurular olmuştur. Çok açık söylüyorum bunay; ülkemize bu anlamda bir araştırmacı geldiği zaman, kime isterse gitsin, hiç kimsede bizdeki kaynak kadar bir kaynak bulunmuyor. Bugün isteyen Kültür Dairesi'ne gidebilir, görecektir ki Kültür Dairesi bünyesinde yıllardan beridir böyle bir arşiv oluşturulmamış. O nedenle ister sebzile bir geliyor bu talepler.

1920'li yılların başlarında Lefkoşa Sarayönü Meydanında bir bayram gününde bayramlık giysisiyle köylüler.

S: Bir anlamda Kıbrıslı Türkler'in kültürel yönden arşivçiliğini de yapıyorsunuz.

C: Kesinlikle öyle. Bugün Gıme'de bulunan bir Milli Arşiv'imiz var elbette. Ancak orada da, özellikle Kıbrıs Türkü'nün folkloruna, kültürüne ve kimliğine özgü bir yapı, ayrı bir yapı yoktur. Hal böyle olunca, bu anlamda çalışma yapan bütün araştırmacıların başvuru noktası olduk. Ve o nedenle de Web sitemizi yayınladık, Web sitemizden de çok sayıda başvuru geliyor. Bu bizim için çok güzel bir olay. Söz gelimi; Japonya'dan birgün bir e-mail alıyorum, doktora tezi yapan bir İtalyan öğrenci, Japonya'da bir araştırmasını sürdürüyor ve "kolakas"ı araştırıyordu. Ve diyor ki "sizin Halkbilim derginizde Kolakas'la ilgili bir makale var, bu makalenin tercüme edilip bana ulaştırılmasını ve bu türde başka başka bilgiler varsa, bunları istiyorum, yardımcı olabilir misiniz?" diye bir e-mail.

Şaşıyorum. Yani Japonya'da doktora yapan biri, Kıbrıs'ta yayınlanan "Halkbilimi" dergisini nereden bulmuşsa bulmuş ve dergide yayınlanan bu makaleyi istiyor. Bu hizmeti vermek lazım. Çünkü Kıbrıs Türkü'nün dünya nezdinde kendini tanıtmışını bence en önemli yıllarından birisi de budur. Bizlerin bu misyonu da üstlendiğimize inanıyorum. Ve bu

nedene de elimizden geleni yapıyoruz.

S: Kıbrıs Türk kimliğini, kültürünü tanıtmaya açısında bir misyon yüklediğinizi söylüyorsunuz. Ve bu tanıtımı "Halkbilimi" kitabıyla ayrıca Web sitemize gerçekleştirdiğinizi belirtiyorsunuz. Peki geçmişte, bu derginin ilk yayımlandığı dönemlerde, bu çalışmalarınıza bir isim koyarak, "Halkbilimi" diyerek, Kıbrıs Türk kültürünün bir anlamda isimleşmesine de katkı koyarken, bu yöndeki çalışmalarınız, herhangi bir tepkiyle karşılaştı mı? Çünkü biliyorsunuz ki bugün bile, bazı çevrelerce Türk kültüründen bazı farklılıklar taşıdığı ve kendine özgü bir Kıbrıs Türk Kültürü'nün olduğu yönündeki çalışmalarına tepki gösterenler, who saymaya çalışırlar da vardır. Bu durumda böylesi bir eleştiriye maruz kalmış mıydınız?

C: Şunu söylemek isterim ki; yakın bir gelecekte yine bir UNOPS projesi olarak, daha doğrusu bizim bir projemizin UNOPS tarafından da desteklenmesi sayesinde, Kıbrıs Folklor, Arşiv ve Kütüphanesi'ni açıyoruz. Biz yıllardan beri yaptığımız araştırmaları, video-ses kasetlerini, dokümanları bu arşivde, halkın, araştırmacıların hizmetine sunacağız. Bu biraz önce söylediğiniz konu tabii ki geçmişte çok tartışılan, herkesin hafızalarında olan tartışmalar oldu ve çok uzun süre devam etti. HASDER her zaman için Kıbrıs'ta Kıbrıs Türkü'nün

kendine özgü bir kimliği ve kültürü olduğunu savundu ve bunu birçok seminerde ve konferansta kanıtladı da. Bunun tartışması yok. Yani bunun geriye dönüşü de yok. Bu nedenle bu kaynaklar ve bu veriler, araştırmalar bize kesinlikle bunu söylüyor. Ben bugüne kadar bunun; geçmişte ilk zamanlar vardı, bazı araştırmacılar farklı yorumluyorlardı ama bizim tartışmalarımız ve tartışma platformu oluşturup bunun

gündeme getirmemizden sonra, araştırma neticelerini ortaya koymamızdan sonra, çok net bir şekilde herkes bunu kabul ediyor. Yani bunun artık tartışılacak bir yanı yok. Kıbrıs Türkü'nün kendine özgü bir kimliği vardır. Kimliği, kültürü vardır ve bu kültür değerlerinin bir kısmının, Kıbrıslı Rumlar'la uzun bir süredir, bir arada yaşamış olunmasından dolayı bir etkileşimin olduğunu ve bu etkileşimden kaynaklanan ortak bazı değerler oluştuğunu, bunlara her şeye samil olmadığımız, yani her şeyimizin de ortak olduğunu söyleyemeyiz. Ortak bir Kıbrıs Kültürü'nün varlığını belki bahsedemeyiz. Yani her şeyimiz ortak değil ama, her şeyimiz Kıbrıs'a özgüdür. Örneğin Kıbrıs Türkü'nün özellikle bir milletin oluştuğunu söylemek yanlışır.

Ama Kıbrıs Türkü'nün kendine özgü bir kültürünün olduğunu da çok rahatlıkla söyleyebilmemiz gerekir. En basiti 50. sayıya ulaştığımız bu "Halkbilimi" kitabıdır. Bu kadar veri vardır. Bütün bunlar Kıbrıs Türkü'nün kendine özgü kültürünü inceliyor. Bunun Türkiye'deki Türk kültürüyle çok büyük oranda benzerlikler vardır. Ama ayrılan yanları da vardır. Bunu görebilmek lazımdır. Biz şimdi burada, Kıbrıs'taki Türk kültürünün kendine özgü bir yapısı olmadığını söyleyebiliriz olsak bu da Kıbrıs Türkü'ne bir, açıkçası hakaret olur. Yani Kıbrıs gibi bir adada, farklı bir mekanda, farklı bir coğrafyada yaşanılacak yüz yıllardan beri yapılabilecek ve kendine özgü bir kültür bir değerler

Eralp ADANIR

1986 yılında Hasder Halk Dansları Ekibi

oluşturamayacak. Bu mümkün değildir. Onun için biz meseleye o anlamda bakıyoruz, o nedenle ki bütün araştırmalarımızda, bütün bu saptamalarımızı, bulgularımızı ortaya koymuş bulunmaktayız. İster danslardan, ister müziklerden olsun, isterse gelenek-göreneklerden. Tümüyle ilgili bulgular ortaya konmuştur. Ve biz bu çerçevede araştırmalarımıza devam edeceğiz. Zaten devam etmekteyiz.

Örneğin geçmişimiz günlerde, yaşlı bir Rum kemancı ile Ahmet Alınpamak'lı bir araya getirdik. Ve öğrendik ki otuz-kırk sene önce bu kişiler birlikte düğünler yapmışlar. Ve bunu da kaydetmiş, video çekimlerini yaptık ve bu kaynak artık ölmez, oradadır. Her iki çalgıcı da eski yaşlarını anlattılar, bizler bunları -yakında belki yayımlayacağız bunları da kaydetmiş. İşte bu gerçeklikler.

S: Ve bu gerçeklikler kitaplara geçtiği, yazıldığı sürece de bir kaynak olarak kalıcıdır.

C: Evet ve kimsenin de değiştirme yetkisi yoktur. Fakat şu vardır; birileri çıksın ve bize somut olarak neye karşı olduğunu, genel sözcüklerle değil, somut olarak bizim tezlerimizi, görüşlerimizi

çürütürün diyorum. Somut verilerle çürütüldüğü takdirde buna da hiç itirazımız yoktur, çok da büyük saygı duyuyor. Ancak ben, özellikle kişisel olarak da her dergiyi açın bakın, her derginin baş yazısında şu çağrıyla yapıyoruz. Bu dergi içerisinde ortaya koyduğumuz, yayınladığımız makalelerle, karşı herhangisi bir yazılı ve bilimsel eleştirisi olan arkadaşlarımızı, araştırmacılarımızı davet ediyoruz. Fikirler tartışarak doğrular bulabiliriz. Dolayısıyla bunları bekliyoruz, demektir.

Ancak çok net söyleyebilirim; bugüne kadar bu konuyla ilgili somut olarak bize herhangi bir eleştiri getirilmemiş. Fakat sağda solda bazı yetkililer bu konuda açıklamaları yapabiliyorlar. Yani kendilerine göre bir "doğru" buluyorlar ve bu doğruyu açıklıyorlar. Oysa burada bilimsel bir çalışma vardır, bilimsel şekilde cevaplanmasını her zaman bekleriz ve büyük de saygı duyuyoruz.

S: Sn. Kani Kanol, bu sohbeti bizlerle gerçekleştirdiğiniz için teşekkür ederim.

C: Ben de sn. Adanır, bu konudaki görüşlerinizi ve çalışmalarınızı okurlarımıza aktarma imkanı veren başta size ve Kıbrıs Gazetesi'ne teşekkür ederim.